

מוגש לתלמידי הדרום באהבה

צורך בעיה פיתרון שיעור מספר 5: עולם מעשה ידי אדם

תחילה... חושבים ביחד

כשמסתכלים סביב רואים עולם: בתים, גשרים, רחובות, מחלפים, מטעים, שדות, לולים... אומרים שזה עולם מעשה ידי אדם. האמנם?

- **חישבו:** במה נבדלת סביבה טבעית מסביבה שהיא "מעשה ידי אדם"?

- **חישבו:** אילו צרכים מביאים את האדם לשנות את הסביבה?

מי מושפע משינויים אלה?

סיפור המעשה...

רואים עולם

בוקר אחד מזמינים אתכם, כל ילדי הכתה, לצאת לטיול מיוחד במינו. "היום", אומרת המורה, "לא יוצאים לטיול רגיל" והיא מושיטה לכל אחד מכם משקפת גדולה. כאשר אתם מנסים להביט מבעד למשקפת, אתם מגלים שהיא מאפשרת לכם לראות פרטים רבים של עצמים הנמצאים רחוק מאוד.

"בשביל מה אנחנו לוקחים לטיול כזו משקפת? ומה בכלל כל כך מיוחד בטיול של היום" שואלת. "האם זו הפתעה?" שואל חנן. "כן" אומרת המורה. והנה אתם מגיעים לשדה התעופה... עולים על מטוס ויוצאים לטיסה בשמי הארץ מצפון לדרום.

"איזה מזל שהבאת לנו משקפות משוכללות" אומר יניב, "נוכל לראות כל מיני פרטים". "איזה יופי!" צועקת החבורה שמגלה את הפרטים שם למטה על הקרקע.

מוגש לתלמידי הדרום באהבה

האם יש לכם צורך במידע?

כנו למפות fe ישראל

1. בעת הטיסה אתם מתבוננים במשקפת אל הקרקע:
- אילו דברים טבעיים תוכלו לראות?

- אילו דברים מלאכותיים תוכלו לראות?

2. בצפון הארץ אתם רואים נופים הרריים של הגליל העליון, ערוצי נחלים, חורשים ואגמים. מידי פעם אתם רואים גם מקומות ישוב כמו קיבוצים, מושבים כפרים וערים. אתם ממשיכים בטיסה לכיוון מרכז הארץ.

- מה קורה לנופים הטבעיים? מהו ההסבר לכך: _____

- תארו מה הולך ומשתנה בנוף? מה תופס את מקומו של הנוף הטבעי? _____

3. המטוס ממשיך בדרכו דרומה. עכשיו אתם מעל הר הנגב, בדרומה של ישראל. צפו שוב במשקפות שלכם על הקרקע!

- תארו מה קורה לנופים הטבעיים? מה גורם לשינוי: _____

- תארו מה הולך ומשתנה בנוף? _____

מוגש לתלמידי הדרום באהבה

4. המטוס חזר לשדה התעופה ואתם שוב כאן, בכתה... עיינו ברשימות שערכתם בעת הטיסה והיעזרו במקורות מידע נוספים וסכמו את התצפיות:

- היכן ראיתם את האזור בו שולטת הסביבה "המלאכותית" - עולם מעשה ידי אדם? בצפון הארץ / במרכז הארץ / בדרום הארץ
- היכן ראיתם את האזור שבו היה מגוון של סביבות טבעיות וסביבות מעשה ידי אדם? בצפון הארץ / במרכז הארץ / בדרום הארץ
- היכן ראיתם את האזור שבו שולטת הסביבה הטבעית? בצפון הארץ / במרכז הארץ / בדרום הארץ

שערו: מה מביא את האדם בישראל לבנות את עולמו בסביבות שונות?

שערו: מה יכולה להיות הסבה שדווקא באזור אחד (מהו האזור?) שולטת במיוחד הסביבה "המלאכותית" – מעשה ידי אדם?

5. אילו הסבים והסבתות שלכם, כאשר היו בגילכם, היו יוצאים לטיסה כזו בשמי הארץ... האם גם להם היו נשקפים אותם הנופים מחלונות המטוס? האם גם הם היו רואים במשקפות את מה שאתם ראיתם? מה היה נראה אותו הדבר? מה היה נראה שונה מאוד? (היעזרו בהוריקם כדי להשיב על השאלה)

מוגש לתלמידי הדרום באהבה

סוף מעשה במחשבה תחילה...

שואל הנשר: מה יש לו לאדם שכל הזמן הוא פולש וכובש את כל האזורים הטבעיים? עוד מעט לא יישארו לי מצוקים לקינון!

שואל הכריש: מה יש לו לאדם שכל הזמן מוסיף עוד ועוד כלי שיט למים? עוד מעט שוב לא תהיה הצדקה לשם "עולם הדממה"!

שואל דוב הקרח: אם זה ימשך ככה אז האדם עוד יגיע אלי! גם ככה קשה לי להשיג את צרכי הקיום!

אילו החיות היו מבינות, איזו תשובה הייתם נותנים להם?
